

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 398/2021-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Občianske združenie Te Ügyed Kör**, [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Tamásom Puskásom, advokátom, Alžbetínske námestie 1203, Dunajská Streda, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Sžk/9/2016 z 24. októbra 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. marca 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom najvyššieho súdu, ktorý navrhuje zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

II.

2. Sťažovateľ podal 12. apríla 2020 Krajskému pamiatkovému úradu Nitra žiadosť o vydanie záväzného stanoviska k umiestneniu pamätného stĺpa na nehnuteľnosti, ktorá je súčasťou pamiatkového fondu. Krajský pamiatkový úrad záväzným stanoviskom podľa § 32 ods. 12 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) súhlasil s umiestnením pamätného stĺpa. Pamiatkový úrad Slovenskej republiky (ďalej len „pamiatkový úrad“) záväzné stanovisko zrušil, keďže išlo o zámer realizácie stavby podľa § 32 ods. 5 pamiatkového zákona. Krajský pamiatkový úrad rozhodol 24. júna 2010 o nepripustení zámeru, keďže pôvodný návrh bol doplnený textom v rozpore so zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov. Toto rozhodnutie bolo potvrdené pamiatkovým úradom. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) prvým rozsudkom z 30. apríla 2013 zrušil napadnuté rozhodnutie

pamiatkového úradu a vec vrátil na ďalšie konanie. Pamiatkový úrad 16. septembra 2013 zrušil rozhodnutie krajského pamiatkového úradu vo veci zámeru a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Po vrátení veci krajský pamiatkový úrad zistil, že pamätný stĺp stojí v definitívnom vyhotovení a sťažovateľ svoj zámer už zrealizoval. Vyzval sťažovateľa na doplnenie žiadosti a predloženie stanoviska Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, konanie prerušil a sťažovateľa poučil, že ak žiadosť nedoplní, správne konanie podľa § 30 ods. 1 písm. d) Správneho poriadku zastaví. Z dôvodu nedoplnenia žiadosti sťažovateľom krajský pamiatkový úrad správne konanie zastavil. Pamiatkový úrad na základe odvolania sťažovateľa toto rozhodnutie zrušil a správne konanie zastavil podľa § 30 ods. 1 písm. e) Správneho poriadku z dôvodu, že pamätný stĺp už stojí. Podľa jeho názoru mal prvostupňový orgán po tomto zistení zastaviť správne konanie z dôvodu, že nie je príslušný na konanie a vec nemožno postúpiť príslušnému orgánu, nie prerušiť konanie, vyzývať sťažovateľa na doplnenie žiadosti a až na základe jej nedoplnenia konanie zastaviť.

4. Krajský súd svojím v poradí druhým rozsudkom vo veci žalobu sťažovateľa proti rozhodnutiu pamiatkového úradu o zastavení konania zamietol. Krajský pamiatkový úrad podľa jeho názoru ponechal bez povšimnutia fakt o zrealizovaní stavby bez vydania rozhodnutia podľa § 32 ods. 5 pamiatkového zákona a vydal rozhodnutie podľa § 30 ods. 1 písm. d) Správneho poriadku z dôvodu, že sťažovateľ neodstránil vady žiadosti. V zmysle § 32 ods. 7 pamiatkového zákona, keďže je zámer zrealizovaný, sa však krajský pamiatkový úrad môže vyjadrovať už len k záväznému stanovisku k jednotlivým konaniam stavebného úradu.

5. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok krajského súdu potvrdil. Zdôraznil, že správne orgány vychádzajú zo skutkového stavu v čase rozhodovania a v čase vydania napadnutého rozhodnutia pamiatkového úradu z 29. januára 2015 o zastavení konania o zámere už pamätný stĺp bol umiestnený. Z uvedeného dôvodu nemalo rozhodovanie o žiadosti týkajúcej sa zámeru úpravy pozemku v pamiatkovom území podľa § 32 ods. 5 pamiatkového zákona opodstatnenie, keďže jeho predmetom je rozhodovanie o zámere, a nie jeho realizácia.

III.

6. Sťažovateľ namieta, že krajský súd a najvyšší súd porušili jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že potvrdili postup pamiatkového úradu, ktorý v rozpore so zákonom nevydal rozhodnutie v správnom konaní, hoci o vydanie tohto rozhodnutia sťažovateľ požiadal.

7. Sťažovateľ tvrdí, že hoci vo svojej pôvodnej žiadosti z 12. apríla 2010 žiadal len o vydanie záväzného stanoviska k umiestneniu pamätného stĺpa, jeho podanie sa malo vykladať podľa jeho obsahu a, pokiaľ pred vydaním záväzného stanoviska bolo potrebné rozhodnúť aj o zámere úpravy nehnuteľnosti, krajský pamiatkový úrad mal konať aj o tejto otázke. Namieta, že chybu urobil krajský pamiatkový úrad, ktorý vydal záväzné stanovisko bez vydania rozhodnutia o zámere. Zároveň tvrdí, že pamiatkový úrad nemal oprávnenie zrušiť záväzné stanovisko krajského pamiatkového úradu, keďže toto oprávnenie nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu.

8. Nepopiera, že sa rozhodol umiestniť pamätný stĺp. Namieta, že správne orgány a súdy dospeli nesprávne k záveru, že krajský pamiatkový úrad sa dozvedel o umiestnení pamätného stĺpu až v apríli 2014, pričom o tom mal vedomosť od júna 2010. Z toho vyvodzuje, že správne orgány

a súdy vychádzali z toho, že sťažovateľ umiestnil pamätný stĺp, a preto ho mal krajský pamiatkový úrad vyzvať na zastavenie prác, no namiesto toho rozhodol, že zámer je neprípustný.

9. Podľa sťažovateľa z prvého rozsudku krajského súdu vyplýva, že správny orgán mal prerušiť konanie a vyzvať sťažovateľa na doplnenie návrhu a rozhodnúť buď podľa pamiatkového zákona alebo v prípade, ak podklady nepredloží, zastaviť konanie podľa § 30 Správneho poriadku. Pamiatkový úrad však svojím rozhodnutím zastavil konanie nie pre nepredloženie dokladov, ale pre nemožnosť vydania rozhodnutia o zámere. Krajský súd a pamiatkový úrad tak na tie isté skutkové zistenia aplikovali rôzne právne predpisy, čím bol porušený ústavný princíp právnej istoty.

10. Sťažovateľ tvrdí, že z § 32 ods. 5 pamiatkového zákona nevyplýva, že rozhodnutie o zámere úpravy nehnuteľnosti musí byť vydané pred začatím stavby, z druhej vety, naopak, vyplýva, že rozhodnutie možno vydať aj po začatí stavby. Zopakoval, že napriek podanej žiadosti o vydanie záväzného stanoviska išlo o žiadosť o vydanie akýchkoľvek rozhodnutí potrebných na umiestnenie pamätného stĺpa. Dodáva, že pokiaľ bol správny orgán toho názoru, že nebolo možné vydať rozhodnutie o zámere úpravy nehnuteľnosti, krajský pamiatkový úrad a pamiatkový úrad mali rozhodnúť o vydaní alebo nevydaní záväzného stanoviska podľa § 32 ods. 12 pamiatkového zákona.

IV.

11. Úlohou správneho súdnictva nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy (IV. ÚS 127/2012). Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nemožno hodnotiť izolovane, ale iba v kontexte s rozsudkom krajského súdu a zároveň v kontexte s rozhodnutiami správnych orgánov, ktoré mu predchádzali.

12. V tejto súvislosti treba poukázať na prvý zrušujúci rozsudok, v ktorom bol krajský súd toho názoru, že zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci, a usmernil správne orgány, že až po jasnej špecifikácii žiadosti, doloženia dokumentácie a listín sa môže rozhodnúť o žiadosti sťažovateľa, keďže pamiatkový zákon jednoznačne upravuje a rozlišuje rozhodovaciu činnosť krajského pamiatkového úradu realizovanú formou rozhodnutia o zámere úprav nehnuteľnosti v pamiatkovom území podľa § 32 ods. 5 pamiatkového zákona a rozhodovaciu činnosť krajského pamiatkového úradu realizovanú vydaním záväzného stanoviska o zámere úpravy nehnuteľnosti v chránenom pásme pre účely stavebného konania (§ 32 ods. 12). Krajský súd jednoznačne uviedol, že podľa výsledku konania správny orgán posúdi žiadosť a buď vo veci rozhodne v zmysle pamiatkového zákona alebo bude postupovať podľa § 30 Správneho poriadku. V čase rozhodovania krajského súdu zo spisu vyplývalo, že sťažovateľ nedodrжал zákonný postup, či už podľa pamiatkového zákona alebo podľa stavebného zákona, a čiastočne začal s realizáciou stavby.

13. Po vrátení veci na ďalšie konanie krajský pamiatkový úrad 15. apríla 2014 zistil, že pamätný stĺp stojí v definitívnom vyhotovení a sťažovateľ svoj zámer zrealizoval. Krajský súd v druhom rozsudku usúdil, že sťažovateľ pri realizácii svojho zámeru nemohol byť dobromyseľný, lebo

samotné záväzné stanovisko ho bez stavebného povolenia neoprávňovalo zrealizovať stavbu. Krajský súd sa stotožnil s názorom pamiatkového úradu, že za tejto skutkovej situácie krajský pamiatkový úrad mal konanie zastaviť podľa § 30 ods. 1 písm. e) Správneho poriadku, keďže žiadosť už nesmeruje k zámeru osadenia stavby, ale sa týka už zrealizovanej stavby.

14. Najvyšší súd doplnil, že v čase vydania napadnutého rozhodnutia pamiatkového úradu bol pamätný stĺp definitívne umiestnený. Z tohto dôvodu správne orgány nemohli rozhodovať o žiadosti žalobcu týkajúcej sa zámeru úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území. Účelom ustanovenia § 32 ods. 5 pamiatkového zákona je stanoviť podmienky postupu pred začatím novej stavby alebo úpravy pozemku alebo úpravy stavby, ktorá nie je kultúrnou pamiatkou, ale nachádza sa v pamiatkovom území. Zo samotnej podstaty konania o zámere úpravy nehnuteľnosti vyplýva, že jeho predmetom je rozhodnutie o zámere úpravy nehnuteľnosti, v tomto prípade umiestnenia pamätného stĺpa v chránenom pamiatkovom území, a nie jeho realizácia. Argumentáciu sťažovateľa o jeho dobromyseľnosti vo vzťahu k začatiu umiestňovania pamätného stĺpa najvyšší súd neakceptoval, keďže sťažovateľ začal a dokončil umiestňovanie pamätného stĺpa bez právoplatného rozhodnutia stavebného úradu. Ani pôvodne vydané záväzné stanovisko sťažovateľa neoprávňovalo začať realizovať svoj zámer. Sťažovateľ vedome konal nielen v rozpore s pamiatkovým a stavebným zákonom a zámer zrealizoval bez stavebného povolenia. Podľa najvyššieho súdu sťažovateľ nemôže zhojiť nezákonnosť svojho konania poukazovaním na nesprávnosť postupu správnych orgánov. Najvyšší a krajský súd dospeli k záveru, že krajský pamiatkový úrad sa môže vyjadriť už len záväzným stanoviskom k jednotlivým konaniam stavebného úradu podľa stavebného zákona (§ 32 ods. 12 pamiatkového zákona).

15. Neboli zistené dôvody na spochybnenie v napadnutom rozsudku najvyššieho súdu prezentovaného a riadne odôvodneného právneho názoru o nemožnosti dodatočného rozhodovania o zámere úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území. Jeho správnosť možno oprieť o § 42 ods. 1 písm. h) pamiatkového zákona, podľa ktorého sa priestupku na úseku ochrany pamiatkového fondu dopustí ten, kto uskutočňuje stavebnú zmenu na nehnuteľnosti, ktorá sa nachádza v pamiatkovom území, bez právoplatného rozhodnutia krajského pamiatkového úradu alebo nedodržiava podmienky určené v tomto rozhodnutí. Sťažovateľ umiestnil pamätný stĺp bez potrebných rozhodnutí správnych orgánov podľa pamiatkového a stavebného zákona, čím spôsobil nemožnosť vydania rozhodnutia o už zrealizovanom zámere úpravy nehnuteľnosti.

16. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že pokiaľ nebolo možné v správnom konaní rozhodnúť o zámere úpravy nehnuteľnosti, mali správne orgány rozhodnúť o vydaní alebo nevydaní záväzného stanoviska podľa § 32 ods. 12 pamiatkového zákona, treba uviesť, že zatiaľ, čo rozhodovanie vo fáze zámeru úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území je osobitným konaním pred začatím stavebného konania, záväzné stanovisko krajského pamiatkového úradu podľa stavebného zákona je podkladom rozhodnutia stavebného úradu v konaniach vymenovaných v § 32 ods. 12 pamiatkového zákona. V sťažovateľovej veci však žiadne takéto konanie neprebíha.

17. Najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil napadnutý rozsudok a jeho odôvodnenie nie je poznačené zjavným omylom, či už v skutkových zisleniach alebo v právnom posúdení. Preto napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nebol spôsobilý porušiť označené základné práva sťažovateľa a ústavná sťažnosť bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z.

o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2021

Robert Šorl
predseda senátu